

Vaikuttava melodraama fasismin varjossa

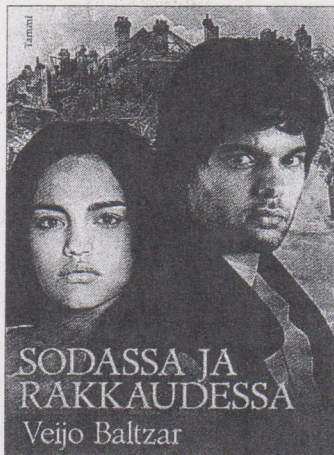
VEIJO BALTZAR
Sodassa ja rakkaudessa
Tammi 2008, 414 s.

Suomen tunnetuin ”romaanikirjailija” **Veijo Baltzar** (s. 1942) on julkaissut laajan romaanin *Sodassa ja rakkaudessa*, jota hän on kypsytellyt lähemmäs kymmenen vuotta. Kehyskertomuksena on mustalaisten hirvittävät vainot natsi-Saksassa toisen maailmansodan aikoihin.

Päähenkilönä on originelli kaptupoika ja taskuvaras nimeltään Kastalo. Hän on kaikkien yhteisöjen ulkopuolinen, eräänlainen mustalaisyhteisön sivullinen ja kapinallinen.

Kastalon hullu rakkaus mustalaisprinsessa Carinjaan kuuluu ehdottomasti suurten rakkaustarinoiden joukkoon. Siitä saisi dramaturgisiin tiivistyksiin jopa menestyksekkään Hollywood-elokuvan käsikirjoituksen.

Baltzarilla on aina ollut silmää

melodramaattisille asetelmille ja voimakkaan aistillisille tilanteille; eksotisille ihmiskuville, eroottisille ja kulttuurisille jännitteille. Hän on tehnyt ansiokkaasti tutuksi valtaväestölle mustalaiskulttuurin riittejä, psykologiaa ja ornamenttiikkaa. Mutta myös niitä salaisia koodeja, joiden taustalla vaikuttavat vuosi-

sataiset tarinat, myytit ja legendat. Mies luottaa vaistoihinsa, nainen sosiaalisiin kykyihinsä.

Baltzar ei kaihda romaaneissaan vihteellistä kerrontaa. Hän uskaltaa kirjoittaa kliseenomaisen tyylin tuntumassa ja samalla viestiä vakavasti otettavaa ja kunnianhimoista kirjallista tematiikkaa.

Kirjassa on intensiivisiä ja voimakkaasti toimivia jaksoja. Mutta siinä on mukana myös romaaniteknisesti ongelmallista tyhjäkäyntiä, eräänlaista romaanin bonus-materiaalia, joka olisi vaatinut karsintaa. Tästäkin huolimatta Baltzar rakentaa rohkeasti omaa kiinnostavaa kirjallista profiiliaan.

”Jotkut viisaat mustalaiset sanoivat, että jos katu oli suora, sitä kävellessä mieleen pulpahteli vain yksiulotteisia ajatuksia. Maantietä ajaessa piti nähdä mutkan taakse ja ajatella kolmiulotteisesti”.

HANNU WAARALA